

[Gert Petersen.]

ter. Det gjorde vi altså ikke, og uden at gå ind i en større diskussion om det forgangne augustforlig vil jeg ganske kort repetere årsagerne til, at socialistisk folkeparti har afvist den såkaldte indkomstpoltik.

Den indebærer, at løn- og arbejdsforhold mere eller mindre dikteres den, der arbejder. Selv om arbejdsiden vedtog forliget, var forliget jo bestemt af det reelle tryk, der blev udøvet herindefra.

Dernæst: den såkaldte indkomstpoltik er socialt uretfærdig. Teoretisk kan man godt forestille sig den i en demokratisk og socialt retfærdig udgave, men i et klassesamfund, der er baseret på tilegnelse af profit, er det skrivebordsteori. Derfor bliver det, man kalder indkomstpoltik, dårlig nok repræsenteret af dem, den vedrører, ja, man kan vel egentlig sige, at den fungerer faktisk ikke, og det tjener vort samfund til ære, for under kapitalismen kan indkomstpoltik kun fungere i diktatorsamfund. Derfor har vi da også set, hvordan den har været ledsaget af en række forsøg på at disciplinere arbejderklassen. Lov-og-orden-partierne har haft store dage. Men hvor velmente disse forsøg end har været, er der da heldigvis stadig langt til den politistat, som visse folk åbenbart drømmer om, og hvor ordensmagten skal forhindre fremsættelse af lønkrav ved hjælp af beredskabspoliti og massearrestationer.

Netop fordi Danmark stadig er et slet ikke så ringe samfund, kan den såkaldte indkomstpoltik ikke fungere – og heldigvis. Men så er den også noget hjernespid, og det er tidsspilde at ofre energi på den.

Endelig for det tredje: selv om indkomstpoltikken var blevet bragt til at fungere, ville beskæftigelsen alligevel ikke være sikret. Selv den tøyen og halve indkomstpoltik, der er resultat af augustforliget, har tværtimod skadet beskæftigelsen, for lønningerne er jo ikke kun en del af omkostningsniveauet, de er også udtryk for den købekraft, som er nødvendig for, at man overhovedet kan afsætte produktionen, og det vil sige, at indgreb mod lønninger også er et indgreb mod købekraft og dermed et indgreb mod produktionen. Videre er lønnen kun én blandt flere af de faktorer, der udgør omkostningsniveauet. Det er jo en myte, at Danmark er et lønførende samfund. Hvis man ser på, hvad det koster i lønudgifter at oprette en ny

arbejdsplads, så ligger Sverige og Norge over Danmark. Alligevel, det må man erkende, er Danmark det land i Vesteuropa, hvor det er dyrest at oprette nye arbejdspladser, men det skyldes, at renteniveauet er tårnhøjt i forhold til de lande, som vi sammenligner os med og i almindelighed konkurrerer med.

Et af de lande, hvor lønniveauet er allerlavest, er for øvrigt Storbritannien, og efter den filosofi, man ofte hører herinde, skulle Storbritannien af samme grund befinde sig midt i et enormt økonomisk opsving. Det er vistnok mindst talt ikke tilfældet.

Det er altså en helt anden recept, der skal til. Vi synes, at regeringen bør vende alt dette indkomstpoltiske kvaksalveri ryggen. Hvis den ikke vil være ved det – og det er der jo ikke noget at sige til, hvis den ikke vil – så kan den jo bare gøre det; overenskomstsituationen er overstået, og i stedet bør den koncentrere opmærksomheden under den augustsamling, man har bebudet, om at sætte beskæftigelsen i centrum; hvordan fremmer man beskæftigelsen? Jeg håber, det er det, der lægges op til.

Det er socialistisk folkepartis opfattelse, at den nuværende samfundsstruktur er utidssvarende her som i en række andre vestlige lande. Vi håber, den vil blive lavet om. Vi ved, at der endnu ikke er flertal for det her i landet. Der er desværre ikke engang flertal for den spæde begyndelse, det ville være at tage skridt til at sikre lønmodtagerne en kollektiv andel i merværdien, den reform, der går under navnet ØD, eller til at afskaffe hovedaftalens § 4 om arbejdsgiverens ret til at lede og fordele arbejdet, sådan at lønmodtagerne gennem deres valgte tillidsrepræsentanter eller virksomhedsråd kan få en ligelig andel i denne ret. Det er det, vi kalder virksomhedsdemokrati. Efter vores opfattelse bør begge disse reformer følges ad, og vi anser dem for overhængende nødvendige af to grunde.

For det første, fordi magten i stigende grad overtages af vældige multinationale koncerner, og det sker så meget hurtigere, efter at Danmark desværre er kommet ind i fællesmarkedet. Disse koncerner skalter og valter med arbejdskraften og nedlægger virksomheder efter forgodtbefindende. Derfor må lønmodtagerne skabe deres egen kollektive modmagt.

For det andet, fordi den rivende teknologiske udvikling er et alt for farligt våben at over-